

Речник социјалног рада

Извезено са Викизворника 6. новембар 2024.

Проф. др [Иван Видановић](#) уступио је Википедији право да на својим страницама објави његову најновију књигу "[Речник социјалног рада](#)" изашлу 2006. године. Ово је прва књига овакве врсте у Србији. У питању је енциклопедијски речник иза кога стоје велике године рада и искуства. Речник се на Википедији сме објављивати под условима **ГНУ-ове Лиценце за слободну документацију**.

Иван Видановић нас је замолио да наведемо и ово:
СIP - Катализација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд
364 (031)

ВИДАНОВИЋ, ИВАН

Rečnik socijalnog rada / Ivan Vidanović;

[prevodilac-internet: Vojin Vidanović] - Beograd:

I. Vidanović: Udruženje stručnih radnika socijalne zaštite Srbije;

Društvo socijalnih radnika Srbije;

Asocijacija centra za socijalni rad Srbije;

Unija Studenata socijalnog rada, 2006.

(Beograd : Tiro-erc) - 438 str. ; 24 cm

Tiraž 1.000 - Bibliografija: str. 437-438

[ISBN 86-904183-4-2](#)

а) Социјални рад - Лексикони

COBISS.SR-ID 130623244

- [Предговор](#)

А Б В Г Д Ё Е Ж З И Ј К Л Љ М Н Њ О П Р С Т
Ћ У Ф Х Ц Ч Ў Ш

P R E D G O V O R

*Nakon višegodišnjeg rada i zadovoljstva što sam konačno uspeo da privedem kraju veoma složeni **autorski projekat**, u dilemi sam šta da saopštim stručnoj javnosti i čitaocima. Ono što, međutim, nedvosmisleno znam jeste da će ovaj, prvi, „**Rečnik socijalnog rada**” izazvati pažnju kakvu zaslužuje. To je svakako događaj koji ima poseban značaj za profesiju socijalnog rada jer se ona time, u akademskom smislu, stručno legitimira i autentično priključuje porodici humanističkih nauka. Ovo posebno naglašavam jer se za pola veka postojanja profesije u Srbiji pojavio samo jedan „Zbornik pojmova o socijalnoj politici”, i to 1973. godine. Nakon toga ništa slično nije urađeno, iako su druge srodne profesije (psihologija, sociologija, pedagogija, pravo, psihijatrija ...) objavile svoja sistematizovana iskustva u vidu rečnika, leksikona, a neke imaju i svoje enciklopedije. Takvo stanje uticalo je da o suštini profesije socijalnog rada još uvek postoje preširoka, neprecizna, konfuzna, a često i veoma suprotstavljena gledišta. U ekstremnom smislu govori se da je socijalni rad profesija bez nauke i praksa koja je usmerena ka marginalizovanim grupama, „socijalnim slučajevima” i sl. Takođe, ističe se da terminologija socijalnog rada nije koherentna, pa često dovodi do konfuzije u domaćoj i međunarodnoj stručnoj komunikaciji.*

*Bez obzira na prethodne napomene, kao pažljivi pratilac i aktivni učesnik u razvoju socijalnog rada, nesumnjivo mogu potvrditi da je praksa poslednjih decenija, i pored **nedostatka konzistentne teorije**, uspešno sledila savremene principe organizacije i metodologije delovanja, što je uticalo na njenu dinamičnost, raznovrsnost i izgrađivanje profesionalnih standarda. Tome je posebno doprinela kvalitetna izdavačka delatnost u skoro svim područjima socijalnog rada.*

***Zato se s pravom može tvrditi da dostignutom stepenu razvoja profesije socijalnog rada upravo nedostaje tradicija u leksikografiji**, odnosno sistematizaciji postojećeg teoretskog znanja i prakse u vidu sve2 obuhvatnog rečnika. To je neophodno kako bi se smanjila semantička pometnja i nesporazumi koji nastaju u komunikaciji među socijalnim radnicima angažovanim u različitim područjima, ali i između socijalnih radnika i drugih profesija, kao i zainteresovanih stručnjaka i laika.*

Imajući u vidu sve napred navedeno, pre više godina počeo sam da prikupljam građu za jedan savremeni rečnik socijalnog rada. Na moju odluku posebno je uticalo saznanje da stručni „jezik” socijalnog rada u svetu, a i kod nas napreduje i postaje sve kompleksniji. To je rezultat povećanog znanja o socijalnom radu i želje stručnjaka da komuniciraju neposrednije i preciznije sa drugim profesijama koje poseduju sopstveni profesionalni „žargon” ali i standardizovanu terminologiju.

*Odlučio sam se za **autorski pristup**, jer sam procenio da će samo na taj način ovako ambiciozan projekat moći da se završi za razumno vreme. U ispravnost mog postupka uverile su me i kolege i saradnici koje sam angažovao, prvo, u izboru i selekciji odrednica, a zatim i u konkretnoj obradi ili korekciji mnogih od njih. Procenio sam da će mi saradnici svojim znanjem, predanošću i odgovornošću prema profesiji, pružiti onu vrstu pomoći koja je u ovakvim poduhvatima dragocena, što se kasnije u radu i potvrdilo. Kao što je uobičajeno u predgovorima dužan sam da ukratko objasnim cilj, namenu i koncepciju Rečnika, kao i kriterijume za izbor i obradu odrednica.*

Cilj i namena rečnika

*Osnovni cilj Rečnika je **selekcija, sređivanje i prezentacija postojećih znanja i pojmova sadržanih u teoriji i praksi socijalnog rada**. U ovakvoj koncepciji **Rečnika** pojmovi iz socijalne politike obrađeni su samo u meri u kojoj su neposredno povezani sa socijalnim radom.*

Ostvarenje postavljenog cilja bilo je komplikovano jer je veoma teško razgraničiti do koje mere su određeni pojmovi autohtoni za socijalni rad, a u čemu se, u većoj ili manjoj meri, oseća uticaj drugih naučnih disciplina. Ovo posebno ističem jer je poznato da se socijalni rad, na početku svog razvoja, a i kasnije, posebno oslanjao na podršku i pomoć različitih psiholoških i socioloških teorija. Takve okolnosti omogućavale su socijalnom radu da, oslonjen na moćne i razvijene

teorije i praksu, lakše bude prihvaćen u porodici humanističkih nauka duge tradicije. S druge strane, kao veoma zabrinjavajuća posledica javlja se ugroženost autentičnog pojmovnog identiteta struke i profesije socijalnog rada.

*Iz navedenih razloga najvažniji cilj Rečnika je **da razjasni značenje pojmova i termina** koji u širem i užem smislu imaju vezu sa stručnim sadržajima delatnosti socijalnog rada. Ovako formulisan cilj omogućava široku namenu Rečnika i socijalni rad približava najširoj čitalačkoj publici, studentima humanističkih nauka, kao i stručnjacima koji se profesionalno bave socijalnim radom, ali i drugim osobama zainteresovanim za saznanja iz ove oblasti.*

Koncepcija rečnika i izbor odrednica

*Iz navedenog cilja izvedena je **koncepcija Rečnika**. Ona se sastoji u pokušaju da se sačini jedan pouzdan informativni vodič kroz „lavirinte” savremenog socijalnog rada, koji je svoje polje delovanja našao u zaista mnogobrojnim i različitim područjima ljudske egzistencije.*

*U skladu sa tim, u procesu nastajanja Rečnika korišćena je sledeća metodologija: **na osnovu pregleda najpoznatijih domaćih i stranih enciklopedija i rečnika, kao i konsultacija sa saradnicima**, sačinjen je izbor odrednica koje čine okosnicu Rečnika i određuju njegov sadržaj. Imajući u vidu da terminologija socijalnog rada zalazi, ili se oslanja na srodne naučne discipline, u načelu priroda izabраниh*

*odrednica nastoji da prati aspekte koji se odnose na socijalni rad, iako je pritom teško razgraničiti koje od odrednica imaju multidisciplinarni sadržaj, a koje koriste isključivo terminologiju socijalnog rada. **Zato ovaj rečnik obuhvata i mnoge termine koji se u praksi prožimaju kroz različite interdisciplinarnu humanističke struke.***

*Sledstveno osnovnoj koncepciji, u Rečniku se daje skraćena interpretacija pojmova i koncepata, kako bi se obezbedio koncizan pregled šire terminologije socijalnog rada, a ne enciklopedijska detaljnost. Kada je u pitanju prostor koji je posvećen odrednicama, osnovni kriterijum bio je da su odrednice prvog reda obrađene u većem obimu (20-40 redova), dok su ostale u najvećoj meri obrađene u obimu do 20 redova. **Uz svaki pojam dat je i odgovarajući prevod na Engleski jezik.** Pored toga na osnovu sagledavanja savremenih potreba ispod koncizne definicije najveći broj pojmova sadrži i relevantne internet linkove. U odnosu na sve dosadašnje rečnike ova značajna novina pruža mogućnost dopunskog informisanja, čime se povećava kvalitet i upotrebnost vrednost rečnika.*

Želim posebno da naglasim da sam i pored svega navedenog, svestan ograničenja i mana koje prate ovakav autorski poduhvat. Međutim, uveren sam da je to ozbiljna osnova za dalji rad i dopunu. Zato ovaj obiman rad izlažem sudu javnosti sa uverenjem da će to značiti napredak u odnosu na postojeće stanje i bar delimično ispuniti očekivanja velikog broja stručnih radnika i saradnika.

* * *

Na kraju, izražavam zahvalnost svima koji su zaslužni za pripremu i objavljivanje Rečnika. Pre svih, iskrenu zahvalnost dugujem recenzentima Prof. dr Milosavu Milosavljeviću i Prof. dr Miri Lakićević, Doc. dr Ani Gavrilović, stručnom konsultantu i lektoru, kao i Vojinu Vidanoviću za nesebičan trud oko prevoda i kompletiranja internet linkova. Posebno zahvaljujem Udruženju stručnih radnika socijalne zaštite Srbije, Društvu socijalnih radnika Srbije, Asocijaciji centara za socijalni rad Srbije i Uniji studenata socijalnog rada Beogradskog univerziteta, što su, nakon odgovarajuće recenzije, prihvatili da sarađuju zajedno sa autorom, kao suizdavači Rečnika socijalnog rada.

Prof. dr Ivan Vidanović

А Б В Г Д Ћ Е Ж З И Ј К Л Љ М Н Њ О П Р С Т
Ћ У Ф Х Ц Ч Џ Ш

1. Бабински рефлекс
2. Баханалије
3. Баланс моћи
4. Балистрофобија
5. Балканизација
6. Банда
7. Баптиста
8. Барбитурати
9. Баријера
10. Баријере за приступ
11. Батерија тестова
12. База података
13. Базални метаболизам
14. Базична личност
15. Беда
16. Бејби бум генерација
17. Бејслајн
18. Бејзик
19. Бекство од слободе
20. Бекство у болест
21. Бенчмарк
22. Бендер Гешталт тест
23. Бенефактор
24. Бенефицијенција
25. Бенефит
26. Бенефит специјалиста

27. Беневоленција
28. Бенигна агресивност
29. Бензодијазепини
30. Бес
31. Беса
32. Бескућништво
33. Бета алкохоличари
34. Бета тест
35. Беверицов извештај
36. Безусловна драж
37. Безусловна реакција
38. Безусловни рефлекс
39. Биандрија
40. Биас
41. Библиографија
42. Библиоманија
43. Библиотека
44. Библиотерапија
45. Big brothers - big sisters
46. Бигамија
47. Бихејвиорална модификација
48. Бихејвиорална породична терапија
49. Бихејвиорална проба
50. Бихејвиорална процена
51. Бихејвиорална терапија
52. Бихејвиоралне науке
53. Бихејвиоризам
54. Бијонова група
55. Бикултурализам

56. Бине-Симонова скала
57. Биодиверзитет
58. Биоенергетика
59. Биоенергија
60. Биоетика
61. Биофидбек
62. Биофилија
63. Биографија
64. Биографска метода
65. Биоинжењеринг
66. Биолошки часовник
67. Биолошки мотиви
68. Биолошки родитељ
69. Биометрија
70. Биоритам
71. Биосоцијално
72. Биотерапија
73. Биотероризам
74. Бирократија
75. Бисексуланост
76. Блекаут
77. Блок кредити
78. Блок организације
79. Блок студентска пракса
80. Блокада
81. Боемство
82. Бог
83. Богородица
84. Бојкот

85. Бол
86. Борд директора
87. Бордерлајн
88. Борстал систем
89. Брачно саветовалиште
90. Брачно саветовање
91. Брајова азбука
92. Брак
93. Брнаут синдром
94. Буда
95. Будизам
96. Буџет
97. Буџет времена
98. Булимија
99. Бумеранг деца
100. Бура мозгова
101. Буриданов магарац

Википедија

[Википедија](#)

има чланак у
вези са овим
текстом:

[Википедија:Ту
м/речник](#)

[социјалној пага/Б](#)

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](#)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](#)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](#)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Никола Смоленски
- Cerovic Dragana
- BraneJ
- Djordjes
- Ђидо
- Јованвб

- INeverCry
- Schaengel89~commonswiki
- Richie
- Mike.lifeguard
- Abigor
- Cary Bass
- Bastique

-
1. [↑https://wikisource.org](https://wikisource.org)
 2. [↑https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](https://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
 3. [↑https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](https://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
 4. [↑https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](https://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)